

HODOČASNIK RIJEČI

Niko Nuić

Nikola Martić pjesnik je s dužim pjesničkim stažom. Objavio je do sada nekoliko zbirki pjesama: *Vrtovi zemlje humske* (1964), poetski roman *Znamen* (1968), *Bogumilska baklja* (1971), *Sedmo godišnje doba* (1972).

Naslov njegove posljednje zbirke posebno upada u oči. Pjesnik prepušta »šest« godišnjih doba zemljanom životu, dok je »sedmo doba« sredstvo njegove riječi. Pjesnikova zjenica krvari zemaljskim prostorima i, potaknuta vatrom oka njegova, širi se i plamsa jedrinom riječi. Dah života njegova rodnog hercegovačkog kraja očituje se u njegovim pjesmama.

U *Sedmom godišnjem dobu* svaka riječ odiše stvarnošću ispaćenog prostora; odzvanja smislom, poviješću, ljepotom, toplinom duha. Suživljujući se s pjesnikom, koji se otkriva u svakom stihu, nešto nas uvjerava da taj čovjek skupo plaća svoj pjesnički poziv: to je pjesnik koji dubinski izjezgruje sredstva i zakon umjetnika. Opečaćene poetske zbilje neopozivo kriju čovjekolike, ljudske prostore — »tajnovite znake neba«: izlijeve ljepote, tradicije, prirodnog zakona, etosa i smrti. Pjesnik se osjeća dužnim prema svom kraju, svojim uspomenama i životu u rodnoj Hercegovini. Stoga u njegovim slikama i poetskim doživljajima tako često susrećemo male, obične ljude koji od prirode najmanje imaju, a toliko su uza nju vezani. Oni su tu: obilaze grobove predaka svojih, sinove svoje na put ispraćuju; žene se i udaju, vesele i raduju. Martić je naj-ushićeniji kad pjeva o dolasku nevjeste. Starice igraju u svatovskom kolu sinova svojih sinova; vedra čela u smrt ulaze oproštajnim riječima blagoslova:

»Rađajte djecu, golubići moji.

Tko bešiku ljulja vlada svijetom.« (*Obiteljsko stablo*)

Snaga povijesti, bunt, vitalnost i hrabrost sudjeluju u građenju i događanju Martićeva pjevanja. To poetsko biće, koje je na prometini vremena, kultura i religija ošamućeno, zbori svijetu: dok neraskidivi lanac vremena zapinje pete, bičevan duh hiti kao oslobođenje. Temeljna smjernica Martićeva pjesničkog uvjerenja jest vjera u ljubav. On za svakoga ima poljubac. Dok osjeća tešku pjesnikovu sudbinu u krutoj civilizaciji, Martić, jednostavan i blizak, u svojim titrajima zahvaća uvijek univerzalnu potku. Njegovi vidokruzi toliko su autentični, da se doimlju svake duše.

Takav je Nikola Martić. No jasno je već poodavno da se umjetničko djelo ne može prepričati. Ne može ni Martićevo. Treba ga čitati.